

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA SANDOMIERZA

z dnia 2017 r.

w sprawie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Sandomierza na lata 2017 - 2022

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 5 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1875) w związku z art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 4 pkt. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 882), art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1916 z późn. zm.), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08 lutego 2017 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 - 2022 (Dz. U. z 2017 roku, poz. 458) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 04 sierpnia 2016 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 - 2020 (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1492), Rada Miasta Sandomierza, uchwala co następuje:

§ 1.

Uchwala się Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Sandomierza na lata 2017 - 2022, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Sandomierza.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miasta Sandomierza
z dnia 2017 roku**

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Sandomierza na lata 2017 – 2022

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	3
II.	Podstawy prawne.....	4
III.	Diagnoza sytuacji i zagrożeń dla zdrowia psychicznego	5
IV.	Charakterystyka Gminy Sandomierz	6
V.	Zasoby instytucjonalne na terenie Sandomierza	8
	1. Oddział Psychiatryczny Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu	8
	2. Oddział Dzienny Psychiatryczny	9
	3. Poradnia Zdrowia Psychicznego Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu	9
	4. Poradnia Terapii Uzależnień Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu	10
	5. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Sandomierzu	11
	6. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu	12
	7. Środowiskowy Dom Samopomocy w Sandomierzu	14
	8. Świetlica Środowiskowa	15
	9. Warsztaty Terapii Zajęciowej	17
VI.	Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie Sandomierza w zakresie pomocy osobom z chorobami i zaburzeniami psychicznymi oraz na rzecz osób z problemami uzależnień	17
VII.	Zasoby kadrowe jednostek działających na rzecz zdrowia psychicznego na terenie gminy Sandomierz.	18
VIII.	Cele programu	19
IX.	Priorytety promocji zdrowia psychicznego dla Miasta Sandomierza	20
X.	Harmonogram realizacji zadań	20
XI.	Zarządzanie i monitorowanie Programem oraz jego finansowanie ...	22
XII.	Adresaci programu	23
XIII.	Podsumowanie	23

I. Wprowadzenie

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) w swojej definicji określa zdrowie jako „pełen dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny, a nie tylko brak choroby lub niedomagania”. W tym ujęciu zdrowie psychiczne to nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również stan, w którym osoba zdaje sobie sprawę ze swego potencjału oraz prawidłowo funkcjonuje w społeczeństwie. Zdrowa jednostka jest odpowiedzialna za siebie i swoje życie. Ma świadomość sensu życia, potrafi tworzyć wartości i jest zdolna do dokonywania samodzielnych wyborów. Człowiek w pełni zdrowia zaspokaja swoje potrzeby w sposób społecznie akceptowany i jest wrażliwy na potrzeby innych. Potrafi sobie radzić w różnych sytuacjach, respektuje zasady ekorozwoju w swoim życiu i życiu społeczności. Zdrowie to również poddająca się zmianom zdolność człowieka do osiągania własnych fizycznych, psychicznych i społecznych możliwości, jak również zdolność do reagowania na wyzwania środowiska, w którym żyje.

Ogólna kondycja zdrowotna narodu coraz bardziej zależna jest od jego dobrostanu psychicznego. Zmiany społeczne i ekonomiczne istotnie wpływają na stan zdrowia psychicznego społeczeństwa. Brak odporności psychicznej rozwija poczucie bezradności i osamotnienia, pozbawia nadziei na lepszą przyszłość, rozwija negatywne i wyczerpujące mechanizmy radzenia sobie, skutkujące zwiększoną fizyczną i psychiczną zachorowalnością i patologią życia społecznego. Należy pamiętać, że społeczność nie składa się wyłącznie z jednostek silnych, przystosowanych, optymistów zawsze radzących sobie z sytuacjami trudnymi.

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022 w Gminie Sandomierz oparty jest na zasadzie integracji działań, na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego. Ochrona zdrowia może być realizowana przez różne podmioty i w różnych miejscach, poczynając od zakładów opieki zdrowotnej, poprzez szkoły, zakłady pracy, organizacje pozarządowe i społeczność lokalną. Wyznaczone kierunki działań mają na celu podejmowanie kompleksowych i efektywnych form pomocy w zakresie ochrony zdrowia psychicznego oraz poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

Stan zdrowia psychicznego społeczeństwa zależy w dużej mierze od tego, jaki prowadzi styl życia oraz co robi, aby swoje zdrowie zachować i chronić. Dlatego też w działaniach na rzecz zdrowia psychicznego liczy się każdy mieszkaniec indywidualnie oraz grupowo, rodziny pracowników zakładów pracy z terenu gminy i cała społeczność lokalna. W ochronie zdrowia psychicznego przywiązuje się ogromną wagę do jednostkowej odpowiedzialności za zdrowie człowieka. W życiu codziennym dokonujemy wyborów, które zdrowiu szkodzą, bądź je wspomagają. Promocja zdrowia jest więc procesem zmierzającym do zachowania prawidłowego zdrowia psychicznego. Działania promocyjne i profilaktyczne często w mniejszym lub większym stopniu wzajemnie na siebie oddziałują.

Zachowania zdrowotne przejawiają się wskutek, np. wzorców rodzinnych, tradycji, mody, niewiedzy, przyzwyczajień i stąd działania zawarte w Gminnym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022 zostały tak sformułowane, by położyć nacisk na działania zapobiegawcze, dotyczące w szczególności profilaktyki, przeciwdziałające zachowaniom szkodliwym dla zdrowia psychicznego i fizycznego.

II. Podstawy prawne

Przepisy ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego mówią, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz inne powołane do tego instytucje. W działaniach mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, kościoły i inne związki wyznaniowe, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin oraz inne osoby fizyczne i prawne.

Obowiązki administracji samorządowej w zakresie ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego wyznaczają następujące akty prawne:

- **ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego** (t. j. Dz.U. z 2017 roku, poz. 882),
- **ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym** (t. j. Dz.U. z 2017 roku, poz. 1875) zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców z zakresu ochrony zdrowia,
- **ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych** (t. j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1938 z późn. zm.), zgodnie z którą do zadań własnych gminy w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy tworzenie warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, analiza i ocena potrzeb zdrowotnych oraz promocja zdrowia i profilaktyka mająca na celu tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu,
- **ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej** (t. j. Dz.U. z 2016 roku, poz. 930 z późn. zm.), zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka,
- **ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (t. j. Dz.U. z 2016 roku, poz. 487 z późn. zm.), zgodnie z którą do jednostek samorządu terytorialnego należy prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia,
- **ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii** (Dz.U. z 2017 roku, poz. 783 z późn. zm.),
- **ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1390) zgodnie z którą do zadań gminy należy upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach,
- **Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym** (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1916),
- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020** (Dz.U. z 2016 roku, poz. 1492), na podstawie którego jednostki samorządu terytorialnego zobowiązane są do opracowania i realizacji samorządowych programów lub strategii ochrony zdrowia, prowadzenia działań na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań, kształtowania przekonań, postaw, zachowań i stylu życia wspierającego zdrowie psychiczne, rozwijania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,

- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022** (Dz. U. z 2017 roku, poz.458), na podstawie którego jednostki samorządu terytorialnego zobowiązane są do opracowania i realizacji Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Dokumenty lokalne sprzyjające realizacji Gminnego programu:

- Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych Miasto Sandomierz – 2017 rok
- Uchwała Nr XXXIV/360/2013 RMS z dn. 06.11.2013 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miejskiej Sandomierz na lata 2014-2020,
- Uchwała Nr XXII/221/2016 RMS z dnia 02.03.2016 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020,
- Uchwała nr XXI/205/2016 RMS z dn. 03.02.2016 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 w Gminie Sandomierz
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalane corocznie przez Radę Miasta Sandomierza,
- Szkolne Programy Profilaktyki.

III. Diagnoza sytuacji i zagrożeń dla zdrowia psychicznego

Statystyki pokazują, iż ponad 450 milionów światowej ludności cierpi z powodu zaburzeń psychicznych. O wiele więcej ma jednak problemy psychiczne. Ponad 27% dorosłych Europejczyków doświadcza przynajmniej jednego z przejawów złego stanu zdrowia psychicznego w ciągu roku. Podobnie sytuacja wygląda w Polsce, gdzie systematycznie rośnie liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych.

Epidemiologia chorób i zaburzeń psychicznych wśród mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej została sporządzona na podstawie danych z Narodowego Funduszu Zdrowia oraz danych pozyskanych z Raportu z badań „Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostępu do psychiatrycznej opieki zdrowotnej – EZOP Polska”, wynika z nich iż w badanej próbie (10 tyś. respondentów w losowej próbie między 18 – 64 r.ż.) około 10% wykazuje zaburzenia nerwicowe, wśród których do najczęstszych należą fobie specyficzne (4,3%) i fobie społeczne (1,8%), zaburzenia nastroju stanowią około 3,5%, w tym aż 3% stanowi depresja, która staje się coraz bardziej istotnym problemem zdrowotnym oraz społecznym. Dużą grupę zaburzeń stanowią zaburzenia związane z używaniem substancji (12,8%), w tym aż 11,9% to zaburzenia będące następstwami nadużywania alkoholu.

Jeśli chodzi o rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych w podziale na województwa to wynika z niego, że województwami, w których występuje najwięcej zaburzeń są: województwo łódzkie 29,3%, województwo świętokrzyskie 27,8%, oraz województwo lubuskie 27,8%.

W Polsce co roku śmiercią samobójczą ginie więcej osób niż w wypadkach komunikacyjnych. Samobójstwo jest zjawiskiem wielowymiarowym, ale czynnikiem

dominującym jest występowanie zaburzeń psychicznych (głównie psychotycznych i depresyjnych), dzięki wczesnemu wykrywaniu problemów psychicznych można efektywniej leczyć i zapobiec wielu próbom samobójczym. Dane na temat liczby samobójstw gromadzone są przez Komendę Główną Policji. Jak wynika z dostępnych statystyk, łączna liczba zamachów samobójczych wyniosła w 2014 roku 10 207, w tym samobójstw dokonanych 6 165. Zamachy samobójcze zakończyły się zgonem wśród 5237 mężczyzn oraz 928 kobiet. Badanie EZOP wykazało, że 0,7% mieszkańców naszego kraju w wieku produkcyjnym ma za sobą zdarzenie, które można zakwalifikować jako próbę samobójczą. Jak wynika z badań sami Polacy oceniają swój stan zdrowia psychicznego pesymistycznie, 25% z nich czuje się wyczerpanymi i wykończonymi, 28% zmęczonymi, 16% bardzo zdenerwowanymi, a 12% smutnymi i przybitymi. Poczucie zagrożenia zdrowia psychicznego Polaków jest znaczne: 45% niepokoi się o swoje zdrowie psychiczne, 85% ocenia warunki życia w Polsce jako szkodliwe dla zdrowia psychicznego, wśród przyczyn zagrażających zdrowiu Polacy najczęściej wymieniają: bezrobocie, kryzys rodzinny, biedę, alkohol i narkotyki, oprócz tego także złe warunki pracy i życia w połączeniu z biedą, emigrację zarobkową, zaburzenia więzi społecznych, brak wsparcia społecznego i solidarności, starzenie się społeczeństwa i niż demograficzny, przestępczość zorganizowaną, korupcję, katastrofy ekologiczne, naturalne, komunikacyjne oraz nieuleczalne choroby.

IV. Charakterystyka Gminy Sandomierz

Sandomierz jest miastem położonym nad rzeką Wisłą na granicy Wyżyny Sandomierskiej, w województwie świętokrzyskim, powiecie sandomierskim. Miasto zajmuje powierzchnię 2869 ha. Przemysłowa część miasta znajduje się w Kotlinie Sandomierskiej, na prawym brzegu Wisły. Miasto graniczy z pięcioma gminami o charakterze wiejskim oraz miastem Tarnobrzeg.

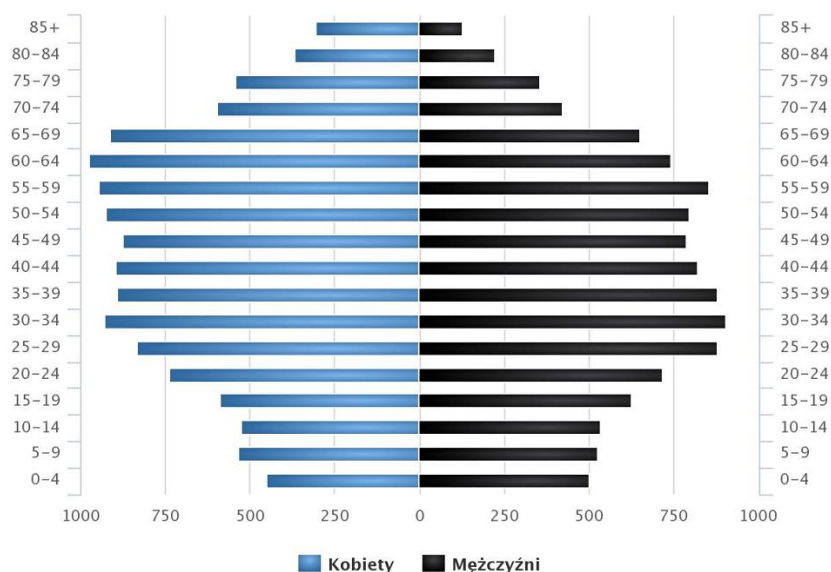
Sandomierz jest ważnym ośrodkiem oświatowym, kulturalnym oraz gospodarczym regionu, na jego terenie znajduje się ponad 120 zabytków z różnych epok i stylów, zaś przez miasto przebiega kilka szlaków turystycznych. Sandomierz charakteryzuje niski stopień uprzemysłowienia, dominuje w mieście produkcja szkła oraz przemysł rolno-spożywczy. Łagodny klimat oraz odpowiednie warunki glebowe przyczyniają się do rozwoju produkcji ogrodniczej i sadowniczej.

Sandomierz jest małym miastem z liczbą mieszkańców wynoszącą **24 124**, z czego **53,1%** stanowią kobiety, a **46,9%** mężczyźni. W latach 2002-2016 liczba mieszkańców zmalała o **5,2%**. Średni wiek mieszkańców wynosi **42,5 lat** i jest **porównywalny do** średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz **nieznacznie większy** od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy powiatu zawarli w 2015 roku **118** małżeństw, co odpowiada **4,9** małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to **nieznacznie więcej** od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz wartość **porównywalna** do wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano **1,3** rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to **mniej** od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz **znacznie mniej** od wartości dla kraju.

Piramida wieku mieszkańców Sandomierza, 2015

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

W Sandomierzu funkcjonuje Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego. W szpitalu działają oddziały: Szpitalny Oddział Ratunkowy, Ginekologiczno-Położniczy, Noworodkowy, Pediatriczny, Nefrologii Dziecięcej, Nefrologii Dorosłych, Reumatologii, Chirurgii, Neurologii, Otolaryngologii, Urologii, Rehabilitacyjny, Intensywnej Terapii, Wewnętrzny, Kardiologiczny, Ortopedii i Traumatologii, Dzienny Psychiatryczny oraz Psychiatrii i Detoksykacji. Na terenie szpitala działają również specjalistyczne poradnie.

Oddział Psychiatrii i Detoksykacji jest przeznaczony dla osób powyżej 18 roku życia z zaburzeniami psychicznymi. Oddział uczestniczy w realizacji międzynarodowego programu „Schizofrenia – otwórzcie drzwi”, którego celem jest przeciwdziałanie dyskryminacji osób chorych psychicznie. Pacjenci uzależnieni od alkoholu, oprócz detoksykacji są informowani o problemie uzależnień oraz kierowani do placówek, które mogą udzielić im pomocy. Oddział współpracuje z Sandomierskim Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Zdrowia Psychicznego "Nadzieja".

Na terenie miasta funkcjonuje również, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ZDROWIE” s.c., Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „RODZINA” s.c., Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ESKULAP” s.c., Centrum Medyczne „ROKITEK”, Przychodnia Medycyny Pracy i Medycyny Rodzinnej „MEDICAL”, a także sieć aptek. W roku 2012 na jedną ogólnodostępną aptekę przypadało 1649 mieszkańców (GUS). Od kilku lat maleje liczba ludności przypadająca na 1 zakład opieki zdrowotnej. W 2009 roku liczba ta wynosiła 2052, w 2010 roku – 1919, zaś w 2011 roku – 1653 (GUS). Liczba mieszkańców Sandomierza przypadająca na 1 zakład opieki zdrowotnej w 2011 roku jest znacznie niższa od liczby ludności przypadającej na 1 zakład opieki zdrowotnej w całym powiecie sandomierskim (2528).

W celu zapobiegania najczęściej występującym chorobom wśród społeczeństwa Narodowy Fundusz Zdrowia finansuje profilaktyczne programy zdrowotne (profilaktyka raka

szyjki macicy, raka piersi, program badań prenatalnych, profilaktyka chorób odtytoniowych). W Sandomierzu realizowane są różne profilaktyczne programy zdrowotne, jednakże z uwagi na niską świadomość zdrowotną Polaków, ograniczenia dotyczące uczestnictwa w programie, pomimo promocji podejmowanych działań, procent osób, które zostają objęte programem jest niski.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Sandomierzu wraz z innymi instytucjami działającymi na terenie gminy realizuje ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie oraz kampanie informacyjne, między innymi, wśród działań prowadzonych w 2013 roku, realizowana była profilaktyka antytytoniowa (obchody Światowego Dnia bez Tytoniu), profilaktyka HIV/AIDS (obchody Światowego Dnia AIDS, krajowa kampania społeczna „FAIR PLAY Gram fair, używam prezerwatyw”), promocja zdrowego trybu życia (obchody Światowego Dnia Zdrowia, Festyn „Rodzino – trzymaj formę”) oraz kampania dot. środków zastępczych „STOP Dopalaczom” prowadzona w ramach obchodów Świętokrzyskich Dni Profilaktyki.

V. Zasoby instytucjonalne na terenie Sandomierza

Znaczącym zasobem Gminy Sandomierz jest infrastruktura instytucjonalna, która zabezpiecza potrzeby osób wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu w celu wyeliminowania izolacji społecznej w sferze życia codziennego, które mają wpływ na stan zdrowia w tym psychicznego. Dostępne formy pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie Gminy Sandomierz to:

1. Oddział Psychiatryczny Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu, ul. Schinzla 13.

Oddział Psychiatryczny działa w Sandomierskim szpitalu od 1990 roku. Od wielu lat oprócz działalności diagnostycznej i terapeutycznej prowadzi staże podyplomowe i specjalizacyjne dla lekarzy i psychologów. Od 2006 roku dzięki bogatej ofercie świadczeń i stosownej liczbie specjalistów zdobył najwyższy stopień referencji przyznawany przez NFZ przy kontraktowaniu usług.

Oddział jest przeznaczony dla chorych powyżej 18 roku życia, ze wszelkimi zaburzeniami psychicznymi. Oddział zapewnia całodobową opiekę lekarską. Udziela różnorodnych świadczeń medycznych, prowadzi diagnostykę psychiatryczną, psychologiczną, przeprowadza konsultacje specjalistyczne, badania laboratoryjne, EEG. Stosuje leczenie biologiczne oraz oddziaływania psychoterapeutyczne i rehabilitacyjne. W oddziale realizowane są programy dla osób z pierwszym i kolejnymi epizodami schizofrenii obejmujące oprócz diagnostyki i leczenia cykl zajęć psychoedukacyjnych dla pacjentów i ich rodzin. W ramach programu diagnostyczno-terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu pacjenci oprócz detoksykacji, otrzymują podstawowe informacje o problemie uzależnień, są motywowani do dalszego leczenia i kierowani do stosownych placówek. Po leczeniu w oddziale całodobowym istnieje możliwość kontynuacji terapii w Oddziale Dziennym Psychiatrycznym lub w Poradni Zdrowia Psychicznego u wybranego lekarza.

Oddział Psychiatryczny aktywnie uczestniczy w realizacji międzynarodowego programu przeciwko dyskryminacji i stygmatyzacji osób chorych psychicznie "Schizofrenia - otwórzcie drzwi".

Oddział współpracuje z Sandomierskim Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Zdrowia Psychicznego "Nadzieja".

2. Oddział Dzienny Psychiatryczny Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu, ul. Schinżla 13.

Oddział Dzienny Psychiatryczny działa od 2004 roku. Powstał w ramach Wojewódzkiego Planu Zdrowotnego dla Województwa Świętokrzyskiego dostosowującego leczenie psychiatryczne do preferowanego na całym świecie modelu, który przenosi główny akcent z leczenia zamkniętego na leczenie środowiskowe, jako bardziej efektywne, tańsze i mniej uciążliwe dla pacjenta (nie odrywające go od jego środowiska rodzinnego i społecznego). Celem Oddziału jest zapewnienie kompleksowej diagnostyki i terapii zaburzeń psychicznych. Hospitalizacja dzienna (pobyt od godz. 8:00 do 14:00) daje możliwość diagnostyki i terapii o intensywności i efektywności porównywalnej z pobytem na oddziale całodobowym (zapewniona możliwość codziennego kontaktu z pacjentem, przeprowadzenia badań lekarskich, psychiatrycznych, psychologicznych, dostęp do badań dodatkowych oraz konsultacji specjalistycznych a przede wszystkim obserwacja funkcjonowania w grupie).

Oferta diagnostyczno - terapeutyczna wynikająca z charakteru placówki obejmuje szerokie spektrum zaburzeń:

- schizofrenię,
- inne zaburzenia psychotyczne,
- zaburzenia depresyjne,
- zaburzenia nerwicowe
- zaburzenia związane ze stresem,
- zaburzenia osobowości,
- zaburzenia na podłożu organicznym.

Celem leczenia jest nie tylko redukcja objawów chorobowych, ale także poprawa w zakresie:

- rozpoznawania, nazywania własnych emocji,
- tolerowania sprzecznych uczuć,
- poprawa samooceny,
- zdolności do rozpoznawania i akceptacji ograniczeń oraz dostrzegania swoich mocnych stron i wykorzystywania ich w codziennym funkcjonowaniu.

3. Poradnia Zdrowia Psychicznego Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu ul. Schinżla 13.

W Poradni leczone są następujące schorzenia:

- organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi,
- zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych,
- schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe,
- zaburzenia nastroju (afektywne),

- zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną,
- zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi,
- zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych,
- upośledzenie umysłowe,
- zaburzenia rozwoju psychicznego (psychologicznego),
- zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym,
- nieokreślone zaburzenia psychiczne,
- symptomy i objawy chorobowe dotyczące poznawania, postrzegania, stanu emocjonalnego oraz zachowania.

Porady udzielone w poradni zdrowia psychicznego w Sandomierzu	Liczba porad 2015 rok	Liczba porad 2016 rok
Liczba porad ogółem:	7 013	7 028
z tego:		
lekarskich	6163	6144
psychologa	484	472
innego terapeuty	366	412

Porady udzielone w poradni dla dzieci i młodzieży w Sandomierzu	Liczba porad 2015 rok	Liczba porad 2016 rok
Liczba porad ogółem:	680	753
z tego:		
lekarskich	598	614
psychologa	82	139
innego terapeuty	0	0

4. Poradnia Terapii Uzależnień Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego w Sandomierzu, ul. Schinzla 13.

Poradnia świadczy usługi medyczne i terapeutyczne osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom, a także udziela poradnictwa osobom nadużywającym alkoholu, osobom uzależnionym od innych środków psychoaktywnych oraz ich rodzinom. Świadczenia te wynikają z kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia. Do poradni trafiają także osoby skierowane na terapię przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz osoby sądownie zobowiązane

do poddania się leczeniu odwykowemu.

Porady udzielone w poradni leczenia uzależnień	Liczba porad 2015 rok	Liczba porad 2016 rok
Liczba porad ogółem:	1855	2 441
z tego:		
lekarskich	13	12
psychologa	0	0
innego terapeuty	1842	2 429

5. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sandomierzu, ul. Mickiewicza 34.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sandomierzu jest placówką publiczną. Organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Sandomierzu. Organem sprawującym nadzór pedagogiczny jest Świętokrzyskie Kuratorium Oświaty w Kielcach.

Do głównych zadań poradni należy:

1. wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej;
2. profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka;
3. terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych;
4. pomoc uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej;
5. prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli;
6. pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów;
7. wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji szkoły;
8. wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny;

Poradnia realizuje zadania w szczególności przez:

1. diagnoza
2. konsultacje
3. terapia
4. psychoedukacja
5. doradztwo
6. mediacje
7. interwencje w środowisku ucznia
8. działalność profilaktyczna
9. działalność informacyjna

Poradnia wydaje opinie w sprawach:

1. udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki;
2. przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy;
3. przyjęcia do klasy pierwszej szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum, a także klasy pierwszej szkoły średniej na podbudowanie programowej szkoły zasadniczej, szkoły policealnej i szkoły pomaturalnej, kandydata z problemami zdrowotnymi, ograniczającymi możliwości wyboru kierunku kształcenia ze względu na stan zdrowia;
4. przystąpienia ucznia lub absolwenta z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się odpowiednio do sprawdzianu przeprowadzonego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, egzaminu przeprowadzonego w ostatnim roku nauki w gimnazjum, egzaminu maturalnego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, w warunkach i formie dostosowanych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia lub absolwenta;
5. innych określonych w odrębnych przepisach;
6. wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej oraz odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego;
7. pozostawienia ucznia klas I-III szkoły podstawowej na drugi rok w tej samej klasie,
8. objęcia ucznia nauką w klasie terapeutycznej;
9. dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom;
10. zwolnienie ucznia z wadą słuchu lub z głęboką dysleksją rozwojową z nauki drugiego języka obcego.

W poradni są organizowane i działają na zasadach określonych w rozporządzeniu zespoły orzekające o:

1. potrzebie kształcenia specjalnego dzieci i młodzieży z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, w tym potrzebie zajęć rewalidacyjno - wychowawczych dla dzieci z upośledzaniem umysłowym w stopniu głębokim;
2. potrzebie indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży;
3. opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole;
4. Orzeczenia oraz opinie wydaje się na pisemny wniosek rodziców (prawnych opiekunów) dziecka.

6. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu, ul. Słowackiego 17a.

W kontekście zaburzeń psychicznych występuje bardzo duża integralność problemów zdrowotnych i społecznych. Ze społecznymi i materialnymi problemami osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi Ośrodek Pomocy Społecznej styka się w swojej pracy. Zadaniem Ośrodka jest niesienie pomocy osobom i rodzinom tego potrzebującym. Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób

i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadającym godności człowieka. Zadania w zakresie pomocy społecznej obejmują w szczególności:

- 1) przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) praca socjalna;
- 3) prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

U osób z zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku **w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych** mogą być realizowane usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta. Świadczone są przez opiekunki posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze obejmują między innymi:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia w tym: kształtowanie umiejętności zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia, rehabilitacji, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych,
- interwencje i pomoc w życiu, w rodzinie, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi, pielęgnację,
- rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- pomoc mieszkaniową.

W 2016 roku ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 10 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Poradnictwo specjalistyczne

W strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu od wtorku do piątku w godz. 16.00 - 18.00 działa **Punkt Interwencji Kryzysowej**, zwany dalej Punktem, w którym bezpłatnych porad osobom w kryzysowych sytuacjach udzielają: psycholog, instruktor terapii uzależnień oraz radca prawny. Punkt znajduje się przy ulicy Żydowskiej 6c w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu.

Punkt udziela pomocy wszystkim osobom potrzebującym wsparcia w sytuacjach kryzysowych. Kryzys może rodzić bieda, przemoc, bezradność, brak pracy, niepowodzenia w szkole, brak trwałych, znaczących relacji z bliskimi ludźmi, niskie poczucie własnej wartości, złe doświadczenia małżeńskie, częste konflikty z prawem, niezdolność do korzystania z naturalnych źródeł wsparcia jakimi są: rodzina, przyjaciele i grupy społeczne, a także nadużywanie leków, alkoholu, narkotyków. Osoby te

zgłaszają się osobiście, mogą też być kierowane przez kuratorów sądowych, funkcjonariuszy policji, prokuratorów, pracowników socjalnych, pedagogów oraz inne instytucje działające na terenie miasta Sandomierza, realizujące zadania zabezpieczenia społecznego.

Poniżej została przedstawiona liczba porad udzielonych w Punkcie Interwencji Kryzysowej w latach 2012-2016, w podziale na poszczególne kategorie osób.

Liczba porad udzielonych w Punkcie Interwencji Kryzysowej, działającym przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu w latach 2012 – 2016

Ogółem	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
	210	186	182	348	289
Osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym	42	48	39	39	42
Ofiarom przemocy	12	19	16	22	39
Osobom z problemami rodzinnymi	51	64	31	145	121
Inne	105	55	96	142	87

Kierowanie do Domu Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Umieszczenie w DPS zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego.

Dom Pomocy Społecznej zapewnia całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym fizycznie oraz intelektualnie, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku, polegającą na świadczeniu przez całą dobę usług opiekuńczych. Obecnie w domach pomocy społecznej przebywa 31 osób z terenu gminy Sandomierz w tym 8 w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

7. Środowiskowy Dom Samopomocy w Sandomierzu ul. Katedralna 5

W grudniu 2003 roku na terenie Sandomierza, na podstawie uchwały Rady Miasta Sandomierza powstał **Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie i z Zaburzeniami Psychicznymi**. Siedzibą Środowiskowego Domu Samopomocy jest budynek przy ul. Katedralnej 5 w Sandomierzu.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką dziennego pobytu przeznaczoną dla osób przewlekłe psychicznie chorych oraz dla osób upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osób z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne. Oferta Domu skierowana jest dla osób z terenu powiatu sandomierskiego i dotyczy wsparcia w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, rozwiązywaniu codziennych

problemów. Ważnym elementem jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych oraz integracja ze społecznością lokalną.

Z zajęć na terenie Domu mogą korzystać:

- a. w systemie codziennym – uczestnicy, tj. osoby zakwalifikowane na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez Dyrektora OPS w Sandomierzu
- b. w systemie raz w tygodniu w wyznaczonych godzinach – klubowicze

Z zajęć wspierająco – aktywizujących skorzystało w 2015 i 2016 roku po 32 uczestników w tym:

Uczestnicy:	2015 rok	2016 rok
Z zaburzeniami psychicznymi	18	21
Z niepełnosprawnością intelektualną	8	7
z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną	6	4

W Domu funkcjonują pracownie: komputerowo- krawiecka, plastyczna, fizjoterapii, stolarsko-modelarska oraz kulinarna. Uczestnicy mają również zapewnioną opiekę psychologa. Realizowane są różne formy terapii zajęciowej (ergoterapia, arteterapia, muzykoterapia, choreoterapia, dramatoterapia, kinezyterapia, esteterapia, biblioterapia, relaksacja) oraz:

1. trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym: trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening kulinarny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi;
2. trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym: kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury;
3. trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym: rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, Internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych;
4. poradnictwo psychologiczne;
5. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych;
6. pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia;
7. niezbędną opiekę;
8. terapię ruchową, w tym: zajęcia sportowe, turystykę i rekreację;

8. Świetlica Środowiskowa

Na mocy Uchwały Rady Miasta Sandomierza nr XXII/223/2016 z dnia 2 marca 2016 roku utworzona została jednostka organizacyjna pod nazwą Świetlica Środowiskowa

i działa ona od dnia 01 kwietnia 2016 roku. Świetlica Środowiskowa zastąpiła funkcjonujące dotychczas w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu dwie Świetlice Socjoterapeutyczne: „Bajka” i „Przystań”, do których uczęszczały dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, głównie z problemem alkoholowym. Lokalizacja świetlicy pozostała bez zmian i znajduje się w punkcie przy ul. Słowackiego 15 oraz przy ulicy Portowej 24.

Rodzice z różnych przyczyn (środowiskowych, strukturalnych, dysfunkcji rodziny itp.) niekiedy nie są w stanie zapewnić swoim dzieciom odpowiedniej opieki i wychowania. Zadaniem placówki jest między innymi pomoc i wsparcie rodziców w wypełnianiu podstawowych funkcji rodzicielskich. Praca wychowawców w świetlicy skupia się w większości na pracy z dziećmi, jednak w ciągu roku jest wiele sytuacji np. świąt okolicznościowych, występów dzieci, spotkań w których uczestniczą całe rodziny.

Założeniem programu jest praca zaplanowana na rok kalendarzowy, w ciągu roku odbywa się również praca terapeutyczna z trzema grupami wiekowymi (kl I- III szkoły podstawowej, kl IV- VII szkoły podstawowej oraz klIII- III gimnazjum) według oddzielnych programów. Niezależnie od programów terapeutycznych dla tych samych grup wiekowych wychowawcy przeprowadzają zajęcia socjoterapeutyczne wybierając tematy wynikające z bieżących potrzeb grupy.

Przez cały rok:

- udzielana jest pomoc dzieciom w nauce, nauka samodzielnego odrabiania prac domowych, praca nad brakami edukacyjnymi,
- prowadzone są zajęcia rozwijające i wzmacniające zainteresowania np.; plastyczne, sportowe, komputerowe, artystyczne,
- dożywianie dzieci.

Program przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży na poziomie szkoły podstawowej oraz oddziałów gimnazjalnych.

CELE PROGRAMU

1. Opieka i wychowanie
2. Profilaktyka uzależnień dzieci i młodzieży uczęszczającej do świetlicy
3. Profilaktyka prozdrowotna.
4. Pedagogizacja rodziców – wzmacnianie funkcji opiekuńczych rodziny.
5. Wspieranie i rozwijanie zainteresowań dzieci.
6. Integracja ze społeczeństwem lokalnym.

Liczbę dzieci uczęszczających do świetlic na przestrzeni lat 2012-2016 prezentuje poniższa tabela.

Rok	Liczba dzieci
2012	92
2013	100
2014	100
2015	97
2016	90

9. Warsztaty terapii zajęciowej

Zadaniem warsztatów terapii zajęciowej jest rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego, w tym zaradności osobistej dzięki stosowaniu różnych technik terapii zajęciowej, przygotowanie do życia w środowisku społecznym w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w życiu, poprawę kondycji fizycznej i psychicznej, rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających późniejsze podjęcie pracy zawodowej w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej bądź szkolenia zawodowego.

Aktualnie mieszkańcy Sandomierza uczęszczają do warsztatów terapii zajęciowej prowadzonych przez Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „TRATWA” przy ul. Zawichojskiej 13, Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Zatrudnieniu, Rehabilitacji i Rewalidacji oraz Bezrobotnym i Poszukującym Pracy w Uaktywnieniu Zawodowym „INTEGRACJA” przy ul. Jakubowskiego 5 w Sandomierzu oraz Stowarzyszeniu Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Uśmiech Seniora” przy ul. Czyżewskiego 1 w Sandomierzu.

VI. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie Sandomierza w zakresie pomocy osobom z chorobami i zaburzeniami psychicznymi oraz na rzecz osób z problemami uzależnień.

Lp.	Nazwa organizacji	Adres, telefon	Cele działalności
1.	Sandomierskie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Zdrowia Psychicznego „Nadzieja”	ul. Schinżla 13 27-600 Sandomierz Tel. 15 307 03 11	Celem działalności Stowarzyszenia jest: <ul style="list-style-type: none">– świadczenie różnorodnych form pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych, w tym szczególnie chorych psychicznie, neurologicznie ich rodzin i opiekunów, oraz wyrównywanie szans tych osób,– inicjowanie i organizowanie samopomocy wzajemnej w dążeniu do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie,– zapewnienie opieki i ochrony prawnej,– organizacja działalności rehabilitacyjnej, oświatowej, edukacyjnej, kulturalnej, krajoznawczej, oraz na rzecz ochrony środowiska,– promocja i ochrona zdrowia psychicznego,– promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa oraz współpracaz instytucjami rynku pracy.
2.	Stowarzyszenie Na Rzecz Zdrowia Psychicznego	ul. Mariacka 1 27 – 600 Sandomierz Tel.15 832 84 13	Ogólnym celem działalności Stowarzyszenia są oddziaływania profilaktyczne, psychoedukacyjne, terapeutyczne i rehabilitacyjne wobec osób z problemami zdrowia psychicznego i ich rodzin, w szczególności dot. problematyki uzależnień i profilaktyki

3.	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „TRATWA”,	ul. Zawichojska 13 27-600 Sandomierz Tel. 15 83227 68	Stowarzyszenie „TRATWA”, jest ośrodkiem terapeutycznym dla osób niepełnosprawnych. Placówka zapewni różne formy pracy z wychowankami jak również stale wzbogaca możliwość rozwijania swoich zainteresowań i umiejętności. Podstawowym celem działalności placówki jest kompleksowość procesu rehabilitacji. Uczestnicy rozwijają wrażliwość twórczą, przygotowują się do pracy zawodowej oraz samodzielnego i niezależnego życia.
4.	Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Zatrudnieniu, Rehabilitacji i Rewalidacji oraz Bezrobotnym i Poszukującym Pracy w Uaktywnieniu Zawodowym „INTEGRACJA”	ul. Jakubowskiego 5 27-600 Sandomierz Tel. 15 832 05 67	Stowarzyszenie „INTEGRACJA” jest organizacją pożytku publicznego, działającą na rzecz osób niepełnosprawnych. Głównym celem stowarzyszenia jest: niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym, ochrony ich praw i interesów. Zadania organizacji realizowane są poprzez prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Jakubowskiego 5, prowadzenie punktu informacyjno-poradniczego oraz pomoc charytatywną dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
5.	Stowarzyszenie „Dobrze, że jesteś”	ul. Opatowska 13 27-600 Sandomierz Tel. 15 644 55 32	Głównym celem Stowarzyszenia jest wspieranie codziennej działalności Ośrodka Rehabilitacyjno - Edukacyjnego "Radość Życia" dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Sandomierzu. Zadania organizacji realizowane są poprzez: edukację prozdrowotną, rozwijanie kontaktów ze środowiskiem lokalnym, prowadzenie działalności szkoleniowej w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych i pracujących z nimi, organizowanie spotkań, konferencji, wystaw, koncertów o charakterze integracyjnym.

VII. Zasoby kadrowe jednostek działających na rzecz zdrowia psychicznego na terenie gminy Sandomierz.

Nazwa instytucji	Liczba etatów specjalistów świadczących usługi bezpośrednio
Placówki oświatowe	7 pedagogów 3 psychologów
Ośrodek Pomocy Społecznej	1 psycholog 14 pracowników socjalnych 16 opiekunów 2 asystentów rodziny
Świetlica Środowiskowa	7 wychowawca - pedagog

Środowiskowy Dom Samopomocy	2 terapeutów 1 pedagog 0,5 etatu psychologa
Warsztaty Terapii Zajęciowej	20 terapeutów 1 pedagog 1 trener-instruktor zawodu 1/5 etatu psychologa 1 instruktor 2 rehabilitantka
Poradnia Zdrowia Psychicznego	1 lekarz psychiatra I stopnia 4 lekarz psychiatra II stopnia 3 psycholog 2 terapeuta
Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży	2 lekarz psychiatra 1 psycholog 1 psychoterapeuta
Poradnia Leczenia Uzależnień	1 lekarz psychiatra II stopnia 1 instruktor terapii uzależnień 2 psychoterapeutów
Oddział Psychiatryczny	6 lekarzypsychiatrów 5 psychologów 2 terapeutów
Oddział Dzienny Psychiatryczny	2 lekarzy psychiatrów 2 psychologów

VIII. Cele programu

Zgodnie z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 - 2022 przyjętego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 roku Jednostkom Samorządu Terytorialnego przypisano realizację następujących celów:

CEL GŁÓWNY 1:

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.

Cel szczegółowy e): udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.

1) wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno--pedagogicznej;

2) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.

IX. Priorytety promocji zdrowia psychicznego dla Miasta Sandomierza

1. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez realizację szkolnych programów profilaktycznych.
2. Wsparcie psychologiczno – pedagogiczne dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych.
3. Promocja zdrowia psychicznego poprzez realizację kampanii edukacyjnych i informacyjnych, szkoleń, warsztatów skierowanych do społeczności lokalnej.
4. Zapobieganie stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin oraz integracja zawodowa i społeczna tych osób.
5. Zapobieganie przemocy i szkodliwemu używaniu substancji psychoaktywnych.
6. Wzmacnianie i wspieranie organizacji pozarządowych i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

X. Harmonogram realizacji zadań

Wszelkie działania programu mają charakter ciągły stosownie do możliwości i zapotrzebowania. Realizowane będą w latach 2017 – 2022. Realizacja oparta jest o programy lokalne.

Cel szczegółowy 1) wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno – pedagogiczne przez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno - pedagogicznej

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy, Partnerzy	Wskaźniki monitorujące
1.	Przygotowanie oraz udostępnianie informacji dot. zdrowia psychicznego na stronie internetowej miasta zawierającej wykaz placówek ambulatoryjnej opieki psychiatrycznej oraz innych placówek udzielających wsparcia osobom w stanach kryzysu psychicznego	Urząd Miejski w Sandomierzu, Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu	Liczba osób korzystająca z utworzonej strony internetowej
2.	Prowadzenie szkoleń, warsztatów o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego skierowanych do: dzieci, młodzieży szkolnej oraz ich rodziców, nauczycieli, wychowawców, psychologów, pedagogów	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Liczba zorganizowanych szkoleń/ liczba uczestników
3.	Realizacja szkolnych programów profilaktycznych ukierunkowanych na zdrowie psychiczne	Placówki Oświatowe	Liczba programów/ liczba uczestników

4.	Rozpowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy w zakresie problemów zdrowia psychicznego na terenie miasta Sandomierza	Urząd Miejski w Sandomierzu,	Ulotki/ plakaty/ informacja na stronie internetowej
5.	Szkolenia dla nauczycieli, pedagogów i psychologów dotyczące zdrowia psychicznego, zagrożeń związanych z przemocą, pornografią, używaniem środków psychoaktywnych	Placówki oświatowe	Liczba szkoleń
6	Realizacja kampanii informacyjno – edukacyjnych oraz profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sandomierzu	Liczba podjętych działań/ liczba odbiorców tych działań

Cel szczegółowy 2) udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy, Partnerzy	Wskaźniki monitorujące
1.	Udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzicom	Placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży	Liczba korzystających z pomocy
2.	Udzielanie porad i konsultacji dla osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi w tym dzieci , młodzieży i ich rodzin	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Placówki oświatowe, PIK, Punkt konsultacyjny	Liczba objętych poradnictwem
3.	Kierowanie na badania dzieci i młodzież , u których występują zaburzenia zachowania oraz istnieje zagrożenie wystąpienia zaburzeń psychicznych	Placówki oświatowe , Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży	Sprawozdanie dla Burmistrza/ Liczba skierowanych dzieci
4.	Organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin	Ośrodek Pomocy Społecznej, Świetlica Środowiskowa, Organizacje pozarządowe	Liczba usług/ liczba objętych osób
5.	Współpraca ze służbami opieki psychiatrycznej	Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu, Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży	Sprawozdanie
6.	Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego	Urząd Miejski w Sandomierzu, Organizacje pozarządowe	Liczba punktów poradnictwa funkcjonująca na terenie miasta

7.	Współpraca OPS w Sandomierzu ze służbami opieki psychiatrycznej na terenie miasta Sandomierza oraz lekarzami rodzinnymi	Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnie Zdrowia Psychicznego, Zakłady Opieki Zdrowotnej	Liczba działań podjętych przez pracowników OPS w Sandomierzu w ramach pracy socjalnej wobec osób z zaburzeniami psychicznymi
----	---	---	--

Przewidywane rezultaty:

- ✓ pogłębienie wiedzy o zdrowiu psychicznym,
- ✓ promowanie zachowań i zdrowego stylu życia korzystnego dla zdrowia psychicznego,
- ✓ podnoszenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, zagrażających zdrowiu psychicznemu,
- ✓ zmiana postaw społecznych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ✓ zmniejszenie skali zjawiska stygmatyzacji i dyskryminacji osób i członków rodzin z zaburzeniami psychicznymi,
- ✓ zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat instytucji pomocowych,
- ✓ rozwijanie sieci wsparcia dla osób w kryzysach psychicznych,
- ✓ podniesienie jakości świadczonych usług,
- ✓ poprawa dostępności do różnych form opieki psychiatrycznej,
- ✓ koordynacja opieki medycznej z opieką społeczną w zakresie opieki psychiatrycznej,
- ✓ rozszerzenie pomocy społecznej świadczonej na rzecz osób niepełnosprawnych z terenu Sandomierza,
- ✓ zróżnicowanie form pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

XI. Zarządzanie i monitorowanie Programem oraz jego finansowanie

Funkcję koordynacyjną pełni lokalny zespół koordynujący realizację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Mieszkańców Miasta Sandomierza na lata 2017 – 2022 powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Sandomierza

z dnia w którego skład wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

- Urzędu Miejskiego w Sandomierzu,
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu,
- Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sandomierzu,
- Placówek Oświatowych

Realizatorzy programu są wskazani w celach szczegółowych Programu i prowadzą monitoring oraz ewaluację realizacji poszczególnych działań. Corocznie będą przygotowywane sprawozdania z realizacji zadań za rok poprzedni. Podlegają one przesłaniu ministrowi właściwemu do spraw zdrowia lub wskazanemu przez niego podmiotowi, w terminie do dnia 15 maja.

Źródłami finansowania Programu będą w szczególności środki własne Gminy Miejskiej Sandomierz, środki własne realizatorów zadań, a także środki zewnętrzne.

XII. Adresaci programu:

Adresatami Programu są osoby:

- ✓ dzieci i młodzież przedszkolna i szkolna,
- ✓ rodzice i opiekunowie prawni dzieci,
- ✓ nauczyciele, wychowawcy,
- ✓ pedagodzy, psychologzy,
- ✓ dzieci i młodzież uczęszczająca do świetlicy środowiskowej,
- ✓ osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków oraz ich rodziny,
- ✓ osoby w kryzysie psychicznym,
- ✓ osoby z orzeczoną niepełnosprawnością intelektualną,
- ✓ osoby z zaburzeniami psychicznymi,
- ✓ podmioty świadczące pomoc,

XIII. Podsumowanie

Zmiany społeczno-ekonomiczne wynikające z transformacji ustrojowej w Polsce doprowadziły do wzrostu zagrożeń i pojawienia się nowych problemów społecznych takich jak bezrobocie, ubóstwo czy też marginalizacja osób mniej sprawnych. Każdego roku wzrasta liczba osób potrzebujących wsparcia specjalistów z zakresu zdrowia psychicznego.

Jednym z najważniejszych zadań postawionych przez niniejszy Program jest rozszerzenie działań sprzyjających utrzymaniu zdrowia psychicznego, przełamanie barier i stereotypów dot. osób z zaburzeniami psychicznymi w środowisku lokalnym oraz integracja społeczna tych osób. Kształtowanie w społeczeństwie postawy życzliwości zrozumienia wobec osób z zaburzeniami psychicznymi oraz działania motywujące, skierowane do tych osób, pozwolą na ich większą aktywizację zawodową oraz poprawę jakości życia. Konsekwentne wdrażanie programu przyczyni się do poprawy stanu zdrowia populacji mieszkańców miasta Sandomierza.

UZASADNIENIE

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U z 2017 roku, poz. 1875) zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym ochrona zdrowia psychicznego, należy do zadań własnych gminy. Zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego realizowane będą przez działania określone w niniejszym programie, który jednocześnie określa podmioty biorące udział w jego realizacji oraz wytycza ich kierunki działań. Podejmowane działania mają na celu promocję zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym. Ważnym elementem jest edukacja społeczna w zakresie higieny zdrowia psychicznego i umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz zapewnianie osobom chorym psychicznie dostępu do opieki zdrowotnej, a także innych form opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i lokalnym.

Prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wprowadzonym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 08 lutego 2017 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 - 2022 (Dz. U. z 2017 roku, poz. 458) należy do zadań własnych samorządów gmin i realizowane jest w postaci Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Projekt niniejszej uchwały został poddany konsultacji z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W terminie wyznaczonym do konsultacji nie wpłynęły żadne uwagi dotyczące przedłożonego projektu. Rada pożytku publicznego zaopiniowała przedmiotowy projekt pozytywnie. W załączeniu Uchwała nr 3/2017 Sandomierskiej Rady Pożytku Publicznego z dnia 13 października 2017 roku.

Uchwała Nr 3/2017
Sandomierskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego
z dnia 13 października 2017 roku

w sprawie: zaopiniowania projektu Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Sandomierza na lata 2017 – 2022.

Na podstawie § 9 ust. 2 i 3 Uchwały nr XL/515/2017 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 kwietnia 2017 roku w sprawie trybu powołania członków oraz organizacji i trybu działania Sandomierskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz § 2 pkt. 1 a i b Regulaminu Pracy II kadencji Sandomierskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego przyjętego Uchwałą nr 1/2017 Sandomierskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego z dnia 22 sierpnia 2017 roku, uchwala się co następuje:

§ 1.

Sandomierska Rada Działalności Pożytku Publicznego opiniuje pozytywnie projekt Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Sandomierza na lata 2017 – 2022.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

13.10.2017 roku
Podpisy członków II kadencji Sandomierskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego:

The image shows five handwritten signatures in black ink. From top to bottom, they are: 1. A signature that appears to be 'Jolanta Refet'. 2. A signature that appears to be 'Joanna Harkot'. 3. A signature that appears to be 'Anna Furman'. 4. A signature that appears to be 'Helena Lays'. 5. A signature that appears to be 'Franciszek Ochodźca'. The signatures are written in a cursive, flowing style.